

FUNDAT L'ANY 1974

Periòdic d'Informació Local
Sant Vicenç de Castellet

Edició electrònica:
www.elbreny.com

Número 318
Juny 2006

el breny

XXXI ANY

Edició:
Associació Cultural
Col·lectiu El Breny

ACPC
Associació
Catalana de la
Premsa Comarcal

BALL DE GITANES 2006 EL MÉS POPULAR DE TOTS

FOTO: S. COMAS

I a més a més...

ESPECIAL FESTA MAJOR: BALLADA POPULAR DE GITANES, HISTÒRIA I DESENVOLUPAMENT DE LA FESTA

- 15e Aniversari Centre Carme Baldelló
- La penya Blaugrana a Paris
- Setmana de la Cultura
- Calendari de Guàrdies de farmàcia

PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA MAJOR 2006

SETMANA DE LA CULTURA 2006

Del 4 a l'11 de juny, el nostre poble ha pogut gaudir de diversos actes i activitats que ha fet possible la Setmana de la Cultura.

Com a tret de sortida, un any més es va fer la **Ballada Popular de Gitanes**. Val a dir que enguany ha estat un dels més participatius que es recorden, si no el que més. La plaça era plena de gom a gom tant de públic com de participants. Es deia que la Plaça de l'Ajuntament s'estava fent petita per aquest acte, però també que el seu lloc era aquest. A continuació us anomenarem la resta d'actes que van tenir lloc durant aquesta setmana i us n'il·lustrem alguns d'ells.

– Teatre **L'últim tren de Sant Vicenç de Castellet**, del qual ens en fa cinc cèntims el Cul-i-Seu en aquest Breny.

– **La Màgia de l'aigua** a la plaça Onze de Setembre, una lliçó de medi ambient sobre aquest element.

– **Coneix la Dansa del Ventre**, classe d'iniciació a càrrec de Luciana Losada al Parc de la Piscina.

– **Contes per a adults i Un poema setze llengües**. Més informació a la secció "La Biblioteca Informa" en aquest Breny.

– **Caminada i visita guiada a Castellet**. Com a cloenda del curs de parelles lingüístiques.

– **Jornada de portes obertes als assajos i tastet de plats típics andalusos** a Can Soler.

Els gegants ballant el seu tradicional Vals.

Moment del "galop", ball de cloenda del Ball de Gitanes Popular.

**MARBRES
CASTELLET, S.L.**

Pol. Industrial «La Ceràmica» - 08295 St. Vicenç de Castellet
Tel. 93 833 33 77 - Fax 93 833 13 78

BONA
FESTA MAJOR

• BONA FESTA MAJOR •

FARMÀCIA
E.Fíguls

Plaça de l'Ajuntament, 7
Tel. 93 833 14 05
08295 Sant Vicenç de Castellet
Barcelona
farmaciafiguls@cofb.net

LA BALLADA POPULAR DE GITANES

ESPECIAL
FESTA MAJOR

Si hi ha un esdeveniment popular a Sant Vicenç de Castellet, amb la connotació d'aquesta paraula com a "*cosa que pertany a la col·lectivitat d'un poble*", aquesta és la ballada popular de les gitanes.

Any rere any, des de 1992, el col·lectiu de balladors, petits i grans, ha anat augmentant i l'última edició, la d'enguany, ha aconseguit una participació d'uns 200 balladors.

Podem dir que ja és una festa consolidada i amb gran èxit de públic.

Tothom es concentra a la Plaça de l'Ajuntament, amb els balcons i finestres guarnits amb domassos, senyeres i mantons, per veure entrar els gegants de Sant Vicenç, en Marià i la Paula, portats amb entusiasme per la colla de geganters de Sant Vicenç i, darrere, l'acolorida comitiva i els homes portant faixa i les dones mantó.

Pinzellada històrica

Arribats a aquest punt, seria bo recordar que la primera edició de gitanes populars al nostre poble es va celebrar el dia 10 de febrer del 1907 i que van ésser els picapedrers procedents de Caldes de Montbui que treballaven a Sant Vicenç, els que ensenyaren el ball de gitanes del Vallès a la nostra gent.

Havent decaigut l'afició, no fou fins la Festa Major del 1918 que es tornaren a ballar gitanes gràcies al senyor Pere Canal, Secretari del Municipi i antic dansaire de Sant Llorenç Savall, amb gran èxit artístic i de públic. Però l'esforç i l'èxit resultaren esporàdics.

L'Esbart Dansaire va ballar gitanes entre els anys 1948 i 1953. Les seves actuacions van despertar gran expectació arreu de Catalunya, gràcies a l'esforç i dedicació del seu mentor, en Pere Vall.

Van passar uns anys oblidades fins que l'Esbart va posar els mitjans per recuperar-les. Van ser, en concret, en Joan Manel Miquel, Eva Ortega,

*Un poble amb mans enlairades
que dansa quan la primavera riu
és un poble que respira
és un poble... que està viu.*

M. Alba Grauvillardell i Lluís Oliveras els que van tornar a Sant Llorenç Savall per recuperar la tradició del ball popular de gitanes i els que van muntar la coreografia actual, aconseguint-lo identificar com a representatiu i propi de Sant Vicenç de Castellet.

La primera ballada d'aquesta nova i fructífera etapa va tenir lloc a la Plaça de l'Ajuntament per la festa tradicional de la Segona Pasqua, **el 7 de juny de 1992, a les 13 hores.**

Quan la ballada popular de gitanes va fer 10 anys, va tenir lloc una trobada de colles. Van actuar les colles de Santa Perpètua de Mogoda, Mollet del Vallès, Martorelles, Mas-Rampinyo, Paret del Vallès, Castellar del Vallès, Polinyà, Lliçà de Munt, Palau de Plegamans, que van fer una mostra popular el dia 2 de juny de 2001 a la Plaça 11 de Setembre. L'endemà, 3 de juny, es va celebrar la Festa Tradicional de Gitanes a la Plaça de l'Ajuntament.

Tots aquests actes es van incloure dins del Mil·lenari de Sant Vicenç de Castellet. També es van estrenar els "logos" que porten els balladors i els banderins de gitanes.

Desenvolupament de la festa

La festa dura una hora aproximadament i té el següent desenvolupament: Passeig d'Entrada (ball de Caldes en homenatge als picapedrers), Galops d'Entrada, Coronació de la Núvia, Galops de la Coronació, Entremesos: Xotis, Caxutxes, Contradanses, amb la figura Estrella, Jota, Vals-Jota (identificatiu de Sant Vicenç de Castellet) i Galop Final (en aquest galop hi pot participar tothom que vulgui).

Els gegants s'encarreguen de la cloenda amb el Ball dels Barons de Castellet.

Els balladors estan agrupats en colles corresponents a Entitats, a Escoles i també a persones que participen a títol individual.

Tots els participants comencen a assajar per la ballada amb tres mesos d'antelació.

Aquest any han ballat exdansaires, Sardanistes (Antics Dansaires), Colla "El Niu", Associació Musical Castellet "Nou Horitzó", Club Natació Castellet, Colla dels Geganters, els Independents, la Colla Blava de l'Esbart; la Colla Vermella de l'Esbart, els nivells zero, un dos i tres de l'Escola de Dansa, Alumnes de l'Escola + K Dansa.

L'any 2007, les gitanes faran 100 anys. Serà un any de celebracions i actes que posaran de relleu el sentit tradicional i popular; en definitiva, un retall de la història del nostre poble.

RELACIÓ DE NÚVIES DELS ANYS 1992 AL 2006

Any 1992. Xus Sieiro.

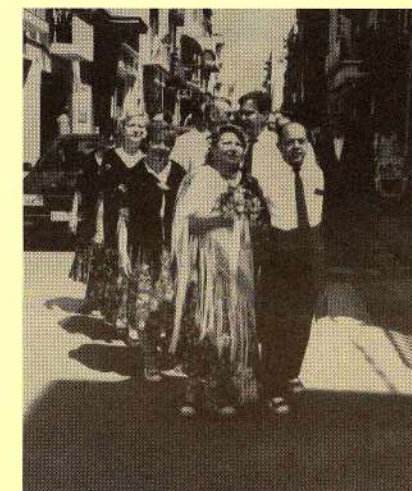
Any 1993. Àngels Vendrell

Any 1994. Ana Belén Marcos.

Any 1995. M. Àngels Casals.

Any 1996. Rosa Serra.

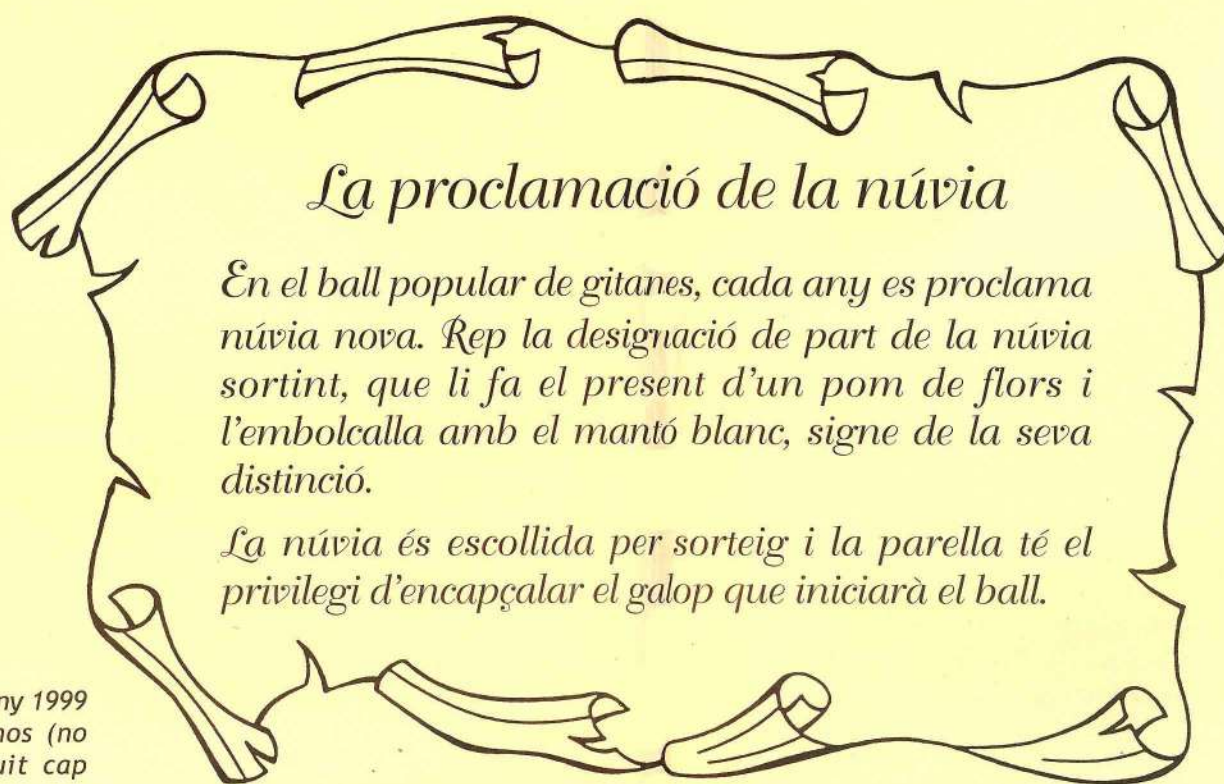

Any 1997. Montse Gorgas Simon

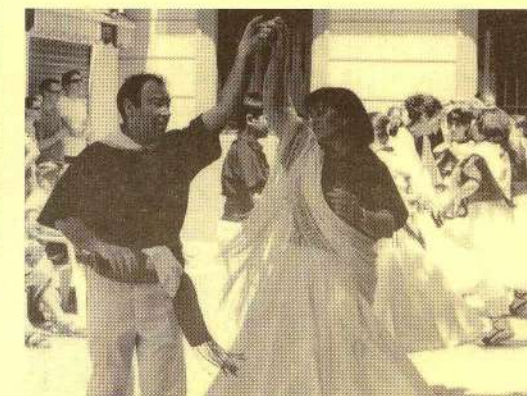

Any 1998. Susana López

La núvia de l'any 1999 fou l'Eva Ramos (no hem aconseguit cap fotografia).

Any 2000. Marta Malo

Any 2001. Dolors Botines.

Any 2002. Rosa M. Cinca.

Any 2003. Rosa Rossell

Any 2004. Mntse Cuguero

Any 2005. Pilar Carrascal

Any 2006. Anna Cárdenas

ESTRANGERS BALLANT GITANES

Hem descobert que hi ha estrangers ballant gitanes i, curiosament, tots dos són argentins: la Luciana Losada, que ja fa temps que viu al poble, i l'Eduardo Mariano Franco (Edu per als amics) que va venir com a socorrista fa tres anys i pel que sembla li ha agradat el nostre poble i torna cada temporada.

És per això que els hem fet un petit reportatge per saber perquè ho fan.

– Com vau conèixer els balls de gitanes?

Luciana: Els havia vist ballar a les festes del poble i, a més a més, la meua parella em deia que guardava bons records de quan era petit, ja que a la seva mare li agradaven molt aquestes festes.

Edu: L'any passat, quan vaig venir a treballar de socorrista al poble, em vaig trobar amb aquesta festa, de la qual ja m'havia parlat la Gloria Castilla (filla), i on ella mateixa havia ballat quan era petita amb la seva mare.

– Què us va atraure del ball de gitanes?

Luciana: A mi sempre m'ha agradat la dansa, de fet dono classes de dansa del ventre i he trobat aquests balls molts alegres i participatius. Sobretot m'ha

sorprès gratament la participació en aquests balls de gent de totes les edats, des de menuts fins a avis i àvies.

Edu: El que més m'ha cridat l'atenció ha estat l'alegria de la gent que mirava l'espectacle i també l'alegria dels dansaires, així com les robes que portaven. L'arribada dels gegants a la plaça, la música que em recordava l'època medieval –que sempre m'ha interessat molt– i la gent del poble que acompanyava amb entusiasme aquesta celebració.

– Per què vau decidir ballar gitanes?

Luciana: Un dia la meua parella em va demanar si m'agradaria fer-ho i jo vaig dir que sí.

El fet que hi participés gent de tota mena, vull dir sense experiència específica com a dansaires, és el que em va

BALLADA POPULAR
DE GITANES 1996

fer decidir i també perquè em sembla una festa que es viu al poble amb molta il·lusió i entusiasme.

Edu: La primera vegada que la vaig veure li vaig dir a la Gloria que m'havia agradat molt i que en volia aprendre.

També li vaig dir que m'agradaria participar-hi l'any següent, com ho he fet aquest any.

Al començament em semblava que no hi havia gaire diferència entre una dansa i una altra, però a mesura que les anava aprenent he descobert que són molt diferents les unes de les altres i són una mica més difícils del que em semblava.

El que m'ha ajudat molt ha estat el fet de tenir una bona companya de ball a la qual estic mol agraït, ja que va ser ella la que em va invitar a ballar gitanes.

YVONNE

